

Lannanlevityskieltoa koskeneen hakemuksen käsittely ympäristölautakunnassa

Kaupunginhallitus 19.09.2022 § 205
455/00.01.01/2022

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Tuija Telén
Valmistelija: Kaupunkikehitysjohtaja Esko Vuolukka, ympäristöpäällikkö Pirjo Siik

Vaatus asian uudelleen käsittelystä / Lannan levityskieltoa koskeneen hakemuksen käsittelyn keskeyttäminen vuonna 2017

Ympäristölautakunta 02.12.2021 § 93

Esittelijä: kaupunkikehitysjohtaja Esko Vuolukka
Valmistelija / lisätietojen antaja: ympäristöpäällikkö Pirjo Siik, puh. 044 4675 526 tai sähköposti "etunimi.sukunimi@karkkila.fi"

Ympäristölautakunnalle tuli vireille lannan levittämiskieltoa koskeva hakemus lokakuussa 2008. Hakemuksen taustalla oli epäily siitä, että lannan levittäminen aiheuttaisi talousveden pilaantumisen.

Ympäristölautakunta antoi hakemuksesta päätöksen 25.3.2009, jonka Vaasan hallinto-oikeus kumosi 1.4.2010 päätöksenteossa tapahtuneiden menettelyvirheiden vuoksi ja palautti asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Asian jatkoselvitysten jälkeen ympäristölautakunta antoi asiassa uuden päätöksen 3.11.2010, jonka Vaasan hallinto-oikeus myös kumosi 31.10.2011 asian selvittämisessä, päätöksen perustelemissa ja määräyksen kohdentamisessa olleiden puutteiden vuoksi sekä palautti asian ympäristölautakunnan käsiteltäväksi. Päätöksessään hallinto-oikeus on todennut, että ympäristölautakunnan tulee ottaa asia uudelleen käsiteltäväkseen ja ottaa tällöin huomioon palauttamisen syyt.

Kyseessä on ollut aikaisemman ympäristönsuojelulain (86/2000) 85 §:n mukainen asia, jossa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on mahdollisuus määräyksen antamiseen, mikäli ympäristön pilaantuminen tai sen olennainen riski on todettu asianmukaisilla selvityksillä. Määräyksen on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan luonne ja ympäristön pilaantumisen merkittävyys. Päätöksessään Vaasan hallinto-oikeus katsoi, ettei asian käsittelyssä ollut hankittu riittävästi selvityksiä, jotta olisi pystytty arvioimaan, onko pilaantuminen tai sen olennainen riski olemassa sekä minkälainen määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi olisi tarpeen antaa. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä todetaan, että ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisen määräyksen tarvetta ja sisältöä uudelleen arvioitaessa on erityistä huomiota kiinnitettävä alueen maalajiin ja pohjaveden virtausuuntaan sekä maaston mitattuihin korkeustietoihin. Myös talousvesikaivojen veden laadusta on oltava riittävästi tietoja. Ennen hakemuksen käsittelyn jatkamista vuoden 2016 lopussa lannan levittämiskieltoa hakeneet talousvesikaivojen haltijat ovat ilmoittaneet, että hakemuksen käsittely voidaan lopettaa. Ajan kulumisen vuoksi lannanlevityskiellosta määrääminen oli käynyt tarpeettomaksi. Kyseessä on ollut yksityistä etua koskeva asia, joten asian vireille panijoilla on ollut oikeus luopua vaatimuksestaan ja pyytää hakemuksen käsittelyn keskeyttämistä. Päätös hakemuksen käsittelyn keskeyttämisestä on tehty viranhaltijapäätöksenä, koska ympäristölautakunta on delegoinut rauettamisasioissa päätösvaltansa viranhaltijalle (Karkkilan kaupungin

hallintosääntö 9.6.2014 § 9, Karkkilan kaupungin ympäristölautakunnan määräys ratkaisuvallan siirtämisestä 3.11.2016 § 77). Lannanlevityskieltoa koskevan hakemuksen käsittelyn keskeyttäminen ja asian käsittelyn vaiheet vuosilta 2008-2017 on tuotu ympäristölautakunnalle tiedoksi kokouksessa 2.2.2017 (Liitteenä Ymla 2.2.2017 § 6). Koska keskeyttämistä koskevassa päätöksessä ei ratkaistu itse asiaa tai jätetty sitä tutkimatta, ei rauettamispäätöksestä ole ollut valitusoikeutta (hallintolainkäyttölaki 5 §).

Markku Sahlstedt on asian käsittelyyn liittyneen asianosaisen puolesta 29.8.2021 tehnyt ympäristölautakunnalle aloitteen keskeytetyn lannanlevityskieltoa koskevan asian uudelleen käsittelemisestä. Aloitteessa todetaan, että asian uudelleen käsittelyllä on tarkoitus puhdistaa asianosaisen maine. Myös ympäristölautakunnan jäsen Harri Lindfors on esittänyt 30.9.2021, että ympäristölautakunnan tulisi käsitellä asia, jonka Vaasan hallinto-oikeus on 31.10.2011 tekemällään päätöksellä palauttanut ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi, koska tähän päätökseen ei ole annettu vastausta.

Aikoinaan ympäristölautakunnan käsiteltävänä ollut ympäristönsuojelulain mukaisen hakemuksen käsittely on keskeytetty lain mukaisesti ja kyseisen asian käsittely on tältä osin loppuun käsitelty. Markku Sahlstedtin nyt vireille tuomassa asiassa ei ole kyse ympäristönsuojelulain mukaisesta ympäristön pilaantumiseen liittyvästä asiasta, vaan kyse on asiasta, jonka käsittelyyn ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole toimivaltaa, eikä asiaa näin ollen voi saada vireille ympäristönsuojeluviranomaisessa tällä perusteella. Asia, joka ei liity ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan, tulee hallintolain 21 §:n mukaan siirtää toimivaltaiselle viranomaiselle tai, jos tällaista toimivaltaista viranomaista ei ole osoittaa, palauttaa vireillepanoasiakirjan lähettäjälle. Hallintolain 21 §:n mukaisesta toimesta ei ole valitusoikeutta.

Osa nykyisen ympäristölautakunnan jäsenistä on ollut aikoinaan ympäristölautakunnassa päättämässä nyt käsiteltävästä asiasta. Yksityisyyden suojan vuoksi tämän asian käsittelyyn liittyvä liiteaineisto ei ole julkista.

Esityslistan liitteet

- Kuntaliiton Lakineuvonta: Vastaus neuvontapyyntöön 4.11.2021, Neuvontapyyntö
- Markku Sahlstedtin sähköposti 29.8.2021: Vaatimus asian uudelleen käsittelystä
- Asianomaisen kannanotto asian käsittelyyn 17.9.2021
- Harri Lindforsin esitys 30.9.2021
- Ympäristölautakunta 2.2.2017 § 6: Hakemuksen käsittely ja sen keskeyttäminen
- Ympäristöpäällikkö Rauettamispäätös 17.1.2017
- VHO päätös 31.10.2011 Ymla päätöksen kumoaminen Asian palauttaminen

Kaupunkikehitysjohdajan ehdotus:

1. Ympäristölautakunta päättää antaa Markku Sahlstedtille hänen tekemään aloitteeseensa seuraavanlaisen vastauksen asiassa, joka koskee lannan levityskieltohakemuksen käsittelyn keskeyttämistä vuonna 2017 ja sen uudelleen käsittelyä.
2. Vuonna 2008 vireille tulleen lannan levityskieltoa koskevan hakemuksen käsittelyn ja asian valmistelun yhteydessä ei ole aikoinaan hankittu riittäviä

selvityksiä lannan levityksen vaikutusten arvioimiseksi, joten ei ole ollut näyttöä eikä mahdollista todeta, että lannan levityksellä olisi ollut vaikutusta kyseessä olleiden talousvesikaivojen veden laatuun. Ympäristölautakunnalla ei ole ollut riittävästi perusteita ympäristönsuojelulain mukaisen lannan levitystä koskevan määräyksen antamiseen.

Lannan levityskieltoa koskevan hakemuksen hallinnollinen käsittely on päättynyt käsittelyn keskeyttämiseen, joten Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä 31.10.2011 esille tuotujen selvitysten tekeminen ei ole enää ollut tarpeen. Hallinnollisen prosessin keskeyttäminen on tapahtunut lain mukaan. Asian ottaminen uudelleen käsittelyyn ei ole ympäristönsuojelulain mukainen asia, etenkin jos tavoitteena on asianomaisen maineen palautus, joten ympäristölautakunnalla ei ole toimivaltaa asiassa.

2. Ympäristölautakunta päättää siirtää Markku Salstedtin vaatimuksen asian uudelleen käsittelystä asianomaisen maineen palauttamiseksi Karkkilan kaupunginhallituksen ratkaistavaksi. Sahlstedtin aloite koskee asiaa, johon ympäristölautakunnalla ei ole toimivaltaa.

Ympäristölautakunnan päätös on vastaus Markku Sahlstedtin vaatimukseen asian uudelleen käsittelystä. Päätöksellä ei ratkaista itse asiaa tai asian tutkimatta jättämistä, joten päätökseen ei ole valitusoikeutta (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 808/2019, 6 §)

Käsittely: Elina Toikka poistui pykälän käsittelyn ajaksi, 19.20-19.54. Mia Sundström liittyi kokoukseen Elinan tilalle Teamsin kautta.

Mia Sundström esitti asiaa palautettavaksi uudelleen valmisteluun. Sundströmin esitys ei saanut kannatusta.

Harri Lindfors ehdotti muutettua päätösehdotusta jossa poistettaisiin ehdotusteksin viimeinen kappale. Muutosehdotusta kannatettiin kuten myös alkuperäistä ehdotusta. Asiassa päädyttiin äänestykseen.

JAA-äännet kannattivat alkuperäistä päätösehdotusta ja EI-äännet kannattivat päätöksestä poistettavan sen viimeinen kappale.

JAA-äännet: Kati Sinervä, Tiina Hentunen-Vanninen
EI-äännet: Anssi Liesmala, Harri Lindfors, Marianne Boström, Roosa Ryyppö ja Pasi Åman. Mia Sundström äänesti tyhjää.

Päätös: Äänin 2/5

1. Ympäristölautakunta päättää antaa Markku Sahlstedtille hänen tekemään aloitteeseensa seuraavanlaisen vastauksen asiassa, joka koskee lannan levityskieltohakemuksen käsittelyn keskeyttämistä vuonna 2017 ja sen uudelleen käsittelyä.

Vuonna 2008 vireille tulleen lannan levityskieltoa koskevan hakemuksen käsittelyn ja asian valmistelun yhteydessä ei ole aikoinaan hankittu riittäviä selvityksiä lannan levityksen vaikutusten arvioimiseksi, joten ei ole ollut näyttöä eikä mahdollista todeta, että lannan levityksellä olisi ollut vaikutusta kyseessä olleiden talousvesikaivojen veden laatuun.

Ympäristölautakunnalla ei ole ollut riittävästi perusteita ympäristönsuojelulain mukaisen lannan levitystä koskevan määräyksen antamiseen.

Lannan levityskieltoa koskevan hakemuksen hallinnollinen käsittely on päättynyt käsittelyn keskeyttämiseen, joten Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä 31.10.2011 esille tuotujen selvitysten tekeminen ei ole enää ollut tarpeen. Hallinnollisen prosessin keskeyttäminen on tapahtunut lain mukaan. Asian ottaminen uudelleen käsittelyyn ei ole ympäristönsuojelulain mukainen asia, etenkin jos tavoitteena on asianomaisen maineen palautus, joten ympäristölautakunnalla ei ole toimivaltaa asiassa.

2. Ympäristölautakunta päättää siirtää Markku Sahlstedtin vaatimuksen asian uudelleen käsittelystä asianomaisen maineen palauttamiseksi Karkkilan kaupunginhallituksen ratkaistavaksi. Sahlstedtin aloite koskee asiaa, johon ympäristölautakunnalla ei ole toimivaltaa.

Pöytäkirjamerkintä: Mia Sundström jätti eriävän mielipiteen. Perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Kaupunginhallitus 19.9.2022

Ympäristölautakunnalle 29.8.2021 saapuneessa aloitteessa vaadittiin vuonna 2017 lopetetun asian uudelleen käsittelyä sekä asianomaisen maineen puhdistamista.

Karkkilan kaupungin ympäristölautakunta antoi päätöksensä ympäristönsuojelulain mukaiseen hakemukseen 25.3.2009. Vuonna 2008 vireille tullut hakemus koski lannan levittämistä koskevan määräyksen asettamista ja se liittyi pellolla sijaitsevien talousvesikaivojen vedenlaadun turvaamiseen sekä epäilyyn, että lannan levityksestä olisi aiheutunut kaivoveden pilaantuminen.

Vaasan hallinto-oikeus kumosi päätöksen 1.4.2010 ja palautti asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Ympäristölautakunta teki hakemusta koskevan uuden päätöksen 3.11.2010, josta myös valitettiin ja Vaasan hallinto-oikeus kumosi tämänkin päätöksen 31.10.2011. Tässä kumoamista koskevassa päätöksessään hallinto-oikeus jälleen palautti asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi ja huomautti lautakuntaa, että sen tulee huomioida päätöksessään hallinto-oikeuden mainitsemat puutteet päätöksen perustelemissa ja määräyksen kohdentamisessa.

Hakemus otettiin uudelleen valmisteluun vasta vuoden 2016 lopussa, jolloin ennen asian valmistelua ympäristölautakunnalle tehtiin kysely hakemuksen tehneille, jatketaanko vuonna 2008 vireille laitetun hakemuksen käsittelyä. Tällöin lannan levittämiskieltoa hakeneet talousvesikaivojen haltijat ilmoittivat, että hakemuksen käsittely voidaan lopettaa, koska ajan kulumisen vuoksi lannanlevityskiellosta määrääminen oli käynyt tarpeettomaksi. Hakemuksen käsittely keskeytettiin ympäristöpäällikön päätöksellä 17.1.2017 ja asia vietiin tiedoksi ympäristölautakunnalle 2.2.2017. Kyse on ollut asian käsittelyn keskeyttämisestä hakijoiden pyynnöstä, joten hallintolainkäyttölain 5 §:n perusteella rauettamispäätöksestä ei ole voinut valittaa.

Ympäristölautakunta antoi anomusta koskevan päätöksensä 2.12.2021 § 93. Päätöksessään lautakunta totesi, ettei ympäristönsuojelulain mukaista hakemusta oteta uudelleen käsittelyyn. Vuonna 2008 vireille tuleen hakemuksen hakijat ovat ilmoittaneet, että käsittely voidaan keskeyttää, ja asian hallinnollinen käsittely on päättynyt lain mukaisesti. Hakemuksen käsittely on rauennut, eikä asian ottaminen uudelleen käsittelyyn tai

asianosaisen maineen puhdistaminen ole ympäristönsuojelulain mukainen ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluva asia. Asia siirrettiin Karkkilan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Tapauksen käsittely ja koko aikaisempi päätöksentekoprosessi on kestänyt suhteettoman pitkään jo vuodesta 2008. Asiasta voidaan katsoa aiheutuneen asianosaiselle viljelijälle mainehaittaa. Kaupunginhallituksen on aiheellista pahoitella tapauksen hoidon ja pitkittyneen käsittelyn asianosaiselle aiheuttamaa mainehaittaa sekä todeta tämän jälkeen asian käsittely päättyneeksi.

Asian käsittely kaupunginhallituksessa tulee tuoda tiedoksi ympäristölautakunnalle.

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Tuija Telén

Kaupunginhallitus päättää

- 1) esittää pahoittelunsa ympäristölautakunnan käsittelyn asianosaiselle maanviljelijälle aiheuttamasta mainehaitasta, ja
- 2) toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano: asianosainen, ympäristölautakunta